

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีอิสระในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในการบริหาร มีสิทธิมีเสียงในการปกครองกันเอง อันเป็นรากฐานและวิธีการของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองได้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น ไปเลือกตั้ง ไปหาเสียงสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ทำให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความหวงแหนและปกป้องสิทธิประโยชน์ ที่พึงจะได้รับซึ่งเป็นเครื่องมือที่ดีในการพัฒนาการเมืองระดับชาติต่อไป แต่ประโยชน์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นได้อย่างเป็นรูปธรรมก็คือเหตุผลที่ว่าไม่มีผู้ใดจะรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีที่สุดซึ่งในการนี้จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง ได้เรียนรู้กระบวนการทางการเมือง การปกครอง และการบริหารท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดผู้นำท้องถิ่นที่จะก้าวมาเป็นผู้นำระดับชาติต่อไป และยังเป็นการแบ่งภาระของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ นักรัฐศาสตร์เสรีนิยม ซึ่งสนับสนุนการปกครองตนเองและท้องถิ่นด้วยทัศนะที่ว่าเป็นการสนับสนุนประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีสิทธิ มีเสียงได้ดำเนินการปกครองตนเองอันเป็นรากฐาน และวิธีการของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย (สถาบันพระปกเกล้า. 2549 : 12)

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 โดยมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อำนาจหน้าที่ทั่วไป คือการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หน้าที่ตามที่กฎหมายบังคับให้ทำ คือ จัดให้มี และบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบกรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ คุ้มครองดูแล บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไป

เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2555 : ออนไลน์)

การจัดทำแผนการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถ่ายทอดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การพัฒนาในระดับต่าง ๆ มาเป็นวาระระดับพื้นที่ ซึ่งแนวคิดในการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการพัฒนาที่ตอบสนองต่อนโยบาย รัฐบาล สอดคล้องเชื่อมโยงกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหาร ราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด-ขอนแก่น-มหาสารคาม- กาฬสินธุ์ หรือ กลุ่ม “ร้อยแก่นสารสินธุ์” และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดขอนแก่น รวมทั้ง สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตลอดจนมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตอบสนองต่อความต้องการ และปัญหาของประชาชนในพื้นที่ (สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัด. 2549 : ออนไลน์)

นอกจากการปฏิบัติหน้าที่ตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปกติแล้ว สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้กำหนดให้ส่วนราชการได้จัดทำคำรับรอง การปฏิบัติราชการ และการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ภายใต้กรอบการประเมิน 4 มิติ คือ มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ มิติที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร ซึ่งเป็นการ ประเมินผลการปฏิบัติราชการ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2546 :ออนไลน์)

องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชน มีการดำเนินงานโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ กำหนดทิศทาง และวางแผนพัฒนา ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นมา องค์การบริหาร ส่วนตำบลแดงใหญ่ได้รับการถ่ายโอนภาระกิจตามพระราชบัญญัติกำหนด และขั้นตอน การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติ 6 ด้าน จาการาชการ ส่วนกลางไปดำเนินการเอง ได้แก่ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัด ระเบียบชุมชน/สังคม การรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการลงทุน พาณิชยกรรม

และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ในช่วงที่ผ่านมาจากการติดตามข่าวสาร พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ประสบปัญหาจากการบริหารจัดการหลายด้าน ทั้งที่สอดคล้อง และขัดแย้งกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งประมวลจากข้อมูลสถิติโรงเรียนต่าง ๆ (โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 19) รวมทั้งรายงานการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ตั้งแต่ปี 2545 จนถึงปัจจุบัน พบปัญหาว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีปัญหาจากการทำงานที่ล่าช้า เจ้าหน้าที่ไม่ค่อยอยู่สำนักงานเพื่อให้บริการประชาชน ด้านการบริหารวัสดุ พบว่าการไม่ให้บริการประชาชน ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าการไม่เร่งรัดจัดเก็บภาษี เพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตาม โครงการที่สภาอนุมติ มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาตำบล ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา ภายใต้อำนาจขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ พ.ศ. 2553 การนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติเชิงปริมาณไม่เป็นไปตามแผนที่ควรเนื่องมาจากมีแผนงานโครงการ และกิจกรรมในแผนพัฒนาตำบลประจำปีมีมาก ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ และเงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้มีจำกัด ไม่เพียงพอกับการบริหารให้เป็นไปตามแผนพัฒนา แต่ส่วนหนึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้พอสมควร (องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่. 2555 : 5)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะมีที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประเด็นสำคัญที่หลายองค์กรให้ความสนใจในการที่จะนำไปปรับปรุงเพื่อให้ได้ประสิทธิผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามวิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ที่ว่า “อบต.น่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม” ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบลด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมืองและการบริหาร เพื่อนำองค์ความรู้ และข้อเสนอแนะที่เกิดจากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน และเพื่องานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สมมุติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และหมู่บ้านที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น แตกต่างกันไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

2.1.1 แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

- 1) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น หัวหน้าครัวเรือนหรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน จำนวน 2,283 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่, 2555 : 4-9)

2) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น หัวหน้าครัวเรือนหรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้าน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ของยามานะ (Yamane, 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คนโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1.2 แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) ประกอบด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้โดยตรง คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป แบ่งเป็น 11 หมู่บ้านตามสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน หมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน จำนวน 22 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ได้จากการเลือกสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidentally Sample) ซึ่งให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และข้อเสนอแนะได้ อย่างแท้จริง

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งเน้นเนื้อหาของการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล 4 ด้าน คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น

- 4.1.1 เพศ
- 4.1.2 อายุ
- 4.1.3 ระดับการศึกษา
- 4.1.4 อาชีพ
- 4.4.5 หมู่บ้านที่อยู่อาศัย

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

4.2.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

4.2.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

4.2.3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

4.2.4 ด้านการพัฒนาสังคม

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกเกิดจากการเรียนรู้ตลอดจนความสามารถในการประเมินสถานการณ์ อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อาจเกิดจากการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆหรือความรู้ความสามารถ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

2. การพัฒนาตำบล หมายถึง การดำเนินกิจกรรม งาน โครงการ และแผนพัฒนา 3 ปี (พ.ศ. 2554-2556) ขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นมี 5 ด้าน ดังนี้

2.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น จัดให้มีการก่อสร้างและซ่อมแซมถนน การก่อสร้างและซ่อมแซม รางระบายน้ำ การทำความสะอาดถนน และรางระบายน้ำ การซ่อมแซมไฟฟ้าส่องสว่างภายในหมู่บ้าน การขยายเขตไฟฟ้าให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตตำบล และการติดตั้งสัญญาณไฟจราจร

2.2 การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดระบบจัดการขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลในหมู่บ้านให้มีคุณภาพและถูกสุขลักษณะ การวางระบบรางระบายน้ำเสียในหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาดภายในพื้นที่ของตำบล

อย่างสม่ำเสมอการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์สำหรับหมู่บ้านในเขตตำบล การประชาสัมพันธ์โครงการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3 การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน การส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้า ฝึกอบรมอาชีพพระยะสั้นและการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารตลาดสด

2.4 การพัฒนาด้านสังคม หมายถึง การสนับสนุนเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ และผู้ประสบภัยพิบัติ การสนับสนุนให้ประชาชนและเยาวชนได้ออกกำลังกายอย่างถูกสุขลักษณะ การสนับสนุนส่งเสริมงานประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรีและเยาวชนและการจัดโครงการฝึกอบรมพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง รูปแบบการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 69 และมาตรา 70 และตามพระราชบัญญัติสภาพำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น